

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CLUJ

CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ /
CENTRUL JUDEȚEAN DE ASISTENȚĂ PSIHOPEDAGOGICĂ CLUJ

PROGRAMUL DE ORIENTARE ȘCOLARĂ PENTRU
ELEVII CLASEI A VII-A

„ALEGE ȘCOALA!”

CUVÂNT ÎNAINTE

Pentru a putea lua decizii responsabile elevii trebuie să aibă informații corecte. Dascălul, prin menirea lui, are datoria să ofere aceste informații și să formeze la elevi abilitățile de a lua decizii de la cele mai simple la cele mai importante, cum ar fi alegerea unei cariere.

Acest program își propune o incursiune în factorii care contribuie la alegerea unui traseu educațional referindu-se la 3 etape ale acestui proces complex: autocunoașterea, cunoașterea ofertei școlare, procesul de luare a unei decizii.

În funcție de timpul disponibil sau nevoile elevilor programul se poate extinde de la 3 la 6 ore didactice.

**ECHIPA CENTRULUI JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI ASISTENȚĂ
EDUCAȚIONALĂ CLUJ VĂ DOREȘTE MULT SUCCES ÎN IMPLEMENTAREA
LUI!**

AUTOCUNOAȘTERE

I. PUNCTELE TARI ȘI PUNCTELE MELE SLABE

Obiective :

- Descrierea propriei persoane
- Cântărirea aspectelor pozitive și a celor negative
- Comunicarea de informații despre sine

Metodă : se poate lucra pe grupe de 4-6 elevi sau cu toată clasa.

Materiale necesare : fișele elevilor

Durată : 50 minute

Descriere :

Mediatorul (profesorul) distribuie elevilor fișele cu instrucțiunea de a completa individual spațiile libere. În cazul în care elevii au fost organizați pe subgrupuri, după ce au terminat de completat fișa, fiecare elev va împărtăși celorlalți răspunsurile sale. Se poate începe o discuție cu toată clasa despre cât le-a fost de ușor sau dificil să realizeze acest exercițiu și de ce, dacă este sau nu important să ne cunoaștem pe noi înșine și să putem discuta sau împărtăși altora atât punctele tari cât și punctele noastre slabe. Se va încerca deplasarea discuției pe posibilitatea remedierii unor aspecte mai puțin pozitive ale propriei persoane. De exemplu, dacă un elev a scris la „puncte slabe” : „nu sunt punctual” se poate discuta alternativa „...dar pot să devin mai punctual...” accentuând ideea că multe aspecte mai puțin pozitive ale noastre pot fi schimbate, dacă ne propunem acest lucru.

Este posibil ca anumitor elevi să le fie greu să completeze spațiile libere sau să împărtășească celorlalți ceea ce au scris; nu-i forțați să facă acest lucru. Dacă

se creează situații de acest gen solicitați câțiva voluntari să prezinte clasei răspunsurile lor.

PUNCTELE TARI ȘI PUNCTELE MELE SLABE

1. Cred că mă pricep destul de bine la
2. Nu mă prea pricep la
3. Îmi place să
4. Sunt apreciat pentru felul în care știu să
5. Materiile care îmi plac sunt
6. Materiile care nu prea îmi plac sunt
7. Aș vrea să fiu mai bun la

8. Punctele mele tari

Punctele mele slabe

II. CUM ÎȘI ALEG OAMENII MESERIILE ?

Obiective:

- Identificarea scalei de valori personale;
- Conștientizarea diferențelor inter-individuale relativ la valorile personale;
- Discutarea rolului valorilor personale în alegerea unei meserii;
- Analizarea unor criterii simple de alegere a unei meserii;
- Conștientizarea legăturii între criteriile (motivele) alegerii unei meserii și activitățile specifice respectivei meserii.

Durata : 1 - 2 ore

Resurse : Fișa „Lista valorilor mele”, interviurile realizate de elevi;

Desfășurarea - metode / strategie :

Exercițiul I - Care sunt lucrurile importante pentru mine ?

Pentru prima parte a acestei lecții se distribuie elevilor listele de valori (Fișa 1), aceștia având sarcina de a ordona valorile în funcție de importanța pe care le-o acordă. După ce toți elevii au terminat se inițiază o discuție cu întreaga clasă despre modul în care fiecare a ordonat afirmațiile din fișă, câțiva sau chiar toți elevii prezentând primele 3 - 4 valori alese.

Este esențial ca din discuțiile ulterioare să reiasă două aspecte importante :

- ❖ nu pentru toată lumea sunt importante aceleași lucruri;
- ❖ valorile noastre (lucrurile care sunt cu adevărat importante pentru noi) ne influențează comportamentul, relațiile cu ceilalți, meseria pe care ne-o alegem etc.

Discuția va fi dirijată apoi în direcția criteriilor în alegerea unei profesii, pornind chiar de la lista cu valori completată anterior și de la câteva exemple concrete.

De exemplu :

„Ce credeți, ce meserii ar putea să-și aleagă cineva pentru care este foarte important să fie de ajutor altora ? Dar cineva pentru care este important să învețe și să facă lucruri noi ?”

Exercițiul II - „Interviu în familie”

Pentru desfășurarea celei de a doua faze a exercițiului, elevii primesc cu câteva zile (o săptămână) înainte sarcina de a purta o discuție (de a lua un interviu) unui membru al familiei (de preferință unul dintre părinți), din care să reiasă criteriile (motivele) pentru care respectivul și-a ales profesia și în ce anume constau activitățile specifice respectivei profesii. Elevii vor nota pe caiet justificarea alegerii meseriei (profesiei) de către membrul familiei și vor prezenta apoi aceste motive (criterii) în fața clasei.

De exemplu :

„Tata este mecanic auto. Și-a ales această meserie pentru că îi plac mașinile și să lucreze cu motoare, îi place să lucreze cu mâinile și repare lucruri, și nu îl deranjează prea tare dacă se murdărește sau trebuie să stea și în frig.”

„Mama este învățătoare. Și-a ales această profesie pentru că îi plac copiii, îi place să-i învețe tot felul de lucruri și să se joace cu ei, și îi rămâne destul timp liber și pentru familie.”

„Mătușa mea este judecător. Și-a ales această profesie pentru că îi place cinstea și vrea să poată face dreptate, alții o respectă și se câștigă bine.”

După prezentarea realizată de fiecare copil sau la finalul prezentărilor (în funcție de timpul acordat pentru această temă - 1 sau 2 ore) este important să se acorde timp pentru discuții, pentru a se face legătura între criteriile (motivele) alegerii unei meserii și activitățile specifice respectivei meserii. De asemenea, este foarte util să acordăm timp elevilor să pună întrebări sau să facă comentarii legate de diferite profesii.

Este foarte important să se impună de la început regulile desfășurării activității, care să includă în mod obligatoriu abținerea de la comentarii negative sau „răutăcioase” despre unele meserii.

Evaluare :

Se poate verifica dacă obiectivele stabilite au fost atinse urmărind în exemplele date de către elevi dacă aceștia reușesc să stabilească o relație între valori și alegerea unei meserii sau domeniu ocupațional, și de asemenea dacă fac legătura între criteriile (motivele) alegerii unei meserii și activitățile specifice respectivei meserii.

LISTA VALORILOR MELE

Mai jos este o listă cu lucrurile pe care elevii le consideră importante.

Așează-le în ordinea importanței (de la cea mai importantă la cea mai puțin importantă) pe care le-o acorzi tu, personal. Care este cea mai importantă pentru tine? Încearcă să evaluezi ceea ce este cu adevărat important pentru tine, nu ceea ce spun alții că este important.

___ A avea o relație bună cu părinții

___ A avea prieteni buni

___ A avea bani să merg la film, să mănânc în oraș și să-mi cumpăr lucruri care îmi plac

___ A avea note mari

___ A avea mult timp liber să fac ceea ce vreau

___ A trăi într-o casă mare cu multe facilități (piscină, mobilă frumoasă, camera mea, etc.)

___ A deveni un bun sportiv

___ A învăța multe lucruri noi

___ A fi de ajutor altor oameni, prietenilor sau familiei

___ A fi cinstit în viață, cu familia, prietenii și școala

___ A fi o persoană importantă, respectată de ceilalți

INFORMAȚII PRIVIND OPȚIUNILE ȘCOLARE

ALE ELEVILOR

LA FINALUL CLASEI A VIII-A

OBIECTIVE:

- Oferirea de informații privind traseele educaționale existente
- Oferirea de informații privind structura învățământului liceal pe profiluri, filiere și specializări

MATERIALE: coli A3, carioca, fișe și anexe, Ghidul „Admiterea”, bandă adezivă

DURATA: 1-2 ore

ACTIVITATEA 1

Profesorul face o prezentare succintă a schemei opțiunilor educaționale (anexa 1).

ACTIVITATEA 2

Colectivul de elevi va fi împărțit în 10 grupuri. Fiecare grup va primi o fișă care conține descrierea unei filiere sau a unui profil. Sarcina elevilor este să realizeze o prezentare schematică a informațiilor din text pe o coală A3 într-un mod cât mai atractiv. După ce toate grupurile au realizat schema pe hârtie, colile A3 vor fi lipite pe tablă și fiecare grup va prezenta colegilor informația pe care au structurat-o.

RECOMANDĂRI PENTRU PROFESOR:

- Încurajați elevii să pună întrebări pentru o mai bună înțelegere a informațiilor; în Ghidul „Admiterea” elaborat de ISJ Cluj veți putea identifica și școlile unde se regăsesc anumite profiluri sau specializări.
- Intervenți cu completări acolo unde prezentarea nu este foarte clară; creați o atmosferă de cooperare și implicare având mereu în minte scopul ca elevii să ajungă să-și formeze o imagine corectă și completă despre opțiunile existente.

FILIERA TEORETICĂ

Fișa 1

Filiera teoretică cuprinde două profiluri: **real și uman**. Elevii care doresc să urmeze **profilul real** pot alege între două specializări: Matematică - informatică sau Științe ale naturii. Cei cu înclinații și abilități **umaniste** pot opta pentru specializarea Filologie sau Științe sociale.

În cadrul acestor profiluri, în funcție de specialitate, se studiază mai multe ore pe săptămână, discipline din aria curriculară „Matematică și științele naturii” (profil real), respectiv discipline din aria curriculară „Limbă și Comunicare”, pentru specializarea Filologie și din aria „Om și societate”, pentru specializarea Științe sociale.

Absolvirea învățământului liceal, filiera teoretică se realizează prin susținerea *examenului de bacalaureat*, a cărui promovare dă dreptul la obținerea *diplomei de bacalaureat*.

Posibilitățile de continuare a studiilor în aceste domenii sunt multiple la nivel postliceal sau universitar.

FILIERA VOCAȚIONALĂ

Această filieră cuprinde cinci profiluri: **artistic, sportiv, teologic, pedagogic, militar**. Orientarea elevilor înspre aceste profiluri trebuie să aibă la bază interesul real al acestora pentru domeniile respective, dar și aptitudini în domeniul ales.

Învățământul vocațional urmărește valorificarea potențialului aptitudinal al elevilor, dar totodată, acordă o atenție sporită și disciplinelor de cultură generală. Astfel, la profilurile menționate se studiază, în funcție de specialitate, mai multe ore săptămânal, fie în aria curriculară „Arte”, fie „Educație fizică și sport”; la profilul pedagogic se aprofundează disciplinele socio-umane, iar la profilul teologic se studiază discipline teologice și discipline legate de patrimoniul cultural.

Absolvirea învățământului liceal, filiera vocațională are două componente:

- Examenul de bacalaureat, a cărui promovare dă dreptul la obținerea *diplomei de bacalaureat*,
- Examenul pentru certificarea competențelor profesionale, a cărui promovare dă dreptul de obținere a *Certificatului de competențe profesionale*.

Studiile liceale pot fi continuate cu învățământ universitar în domeniile respective, dar nu numai.

Filiera tehnologică se regăsește în ciclul inferior și ciclul superior al liceului.

În ciclul inferior al liceului se urmărește pregătirea elevilor sub următoarele aspecte:

- formarea **competențelor cheie** prin ariile curriculare de cultură generală, indiferent de profil (scop al învățământului obligatoriu)
- formarea unor **competențe de preprofesionalizare** pentru nivelul 3 de calificare, prin aria „Tehnologii”, precum și prin alte discipline la decizia școlii (scop al învățământului tehnic și profesional) și au în vedere fundamentarea unei culturi tehnologice de specialitate în trei profiluri: tehnic, servicii și resurse naturale și protecția mediului

La sfârșitul ciclului inferior al liceului elevii pot opta pentru obținerea unui certificat de calificare profesională de nivel 2 după finalizarea stagiului de pregătire practică cu durată de 6 luni care se organizează după finalizarea clasei a X-a.

Competențele dobândite în ciclul inferior al liceului constituie un avantaj la înscrierea într-o rută ulterioară de profesionalizare (clasa XI-XII) care se poate finaliza prin obținerea nivelului 3 de calificare după promovarea examenului de certificare profesională la sfârșitul clasei a XII-a, separat de examenul de bacalaureat.

În ciclul superior al liceului se urmărește pregătirea elevilor sub următoarele aspecte:

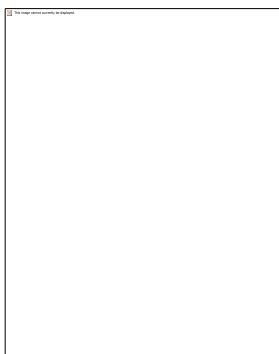
- formarea **competențelor de cunoaștere** și a **competențelor sociale**, realizate prin ariile curriculare de cultură generală și se urmărește pregătirea teoretică a elevilor în vederea obținerii diplomei de bacalaureat și continuării studiilor în forme superioare de învățământ. Aceste competențe îi asigură absolventului posibilitatea continuării studiilor în învățământul terțiar (postliceal, universitar) indiferent de profil și sunt atestate printr-un **certificat de absolvire**.
- formarea **competențelor tehnice și profesionale** pentru nivelul 3 de calificare, realizate prin aria „Tehnologii”, precum și prin alte discipline din curriculum-ul diferențiat și la decizia școlii.

Competențele tehnice și profesionale se recunosc cu scop profesional printr-un **certificat de calificare de „tehnician”** (nivelul 3 de calificare profesională). Pregătirea este proiectată pentru formarea de abilități cheie și a experienței în muncă, pe de o parte și pregătirea tehnică de specialitate, pe de altă parte.

Pregătirea oferită în cadrul filierei tehnologice asigură atât formarea culturii generale, a culturii de specialitate cât și a deprinderilor practice.

SPECIALIZĂRI:

FILOLOGIE

Aceasta specializare asigura aprofundarea cunoștințelor din domeniul uman oferind bazele și suportul necesar pentru continuarea studiilor in domeniul literaturii, limbilor străine, dreptului, jurnalisticii etc.

*Se acorda o pondere mare disciplinelor incluse in aria curriculară «Limbă și comunicare»: **limba și literatura română, limbile moderne, limba latină**. Astfel, la specializarea filologie sunt prevăzute mai multe ore săptămânal pentru disciplinele incluse în aria menționată: 10 ore în clasa a IX-a, acordate ariei curriculare «Limba și comunicare » față de 8 ore acordate ariei curriculare «Limba și comunicare» în cazul celorlalte specializări. La specializările filologie și științe sociale se studiază în primii doi ani de liceu 7-9 ore săptămânal la ariile menționate mai sus, iar în clasele a XI-a și a XII-a nu se mai studiază fizică, chimie, biologie iar matematică se studiază 1 oră săptămânal.*

ȘTIINȚE SOCIALE

Această specializare pune accent pe cunoștințe și competențe în domeniul științelor sociale: istorie, filozofie, psihologie, sociologie, economie etc. Studiile liceale pot fi continuate cu învățământ postliceal sau universitar în domeniul menționat: istorie, filozofie, psihologie, sociologie, economie, drept, geografie, asistență socială, teologie etc.

*În planurile cadru pentru învățământ liceal sunt prevăzute mai multe ore săptămânal pentru disciplinele incluse în aria curriculară «Om și societate»: **istorie, geografie, științe socio-umane (psihologie, logică, economie, filozofie), religie, istoria religiilor**. Astfel, în cadrul acestei specializări elevii vor studia disciplinele menționate astfel: 7 ore în clasa a IX-a, 8 ore în clasa a X-a iar în clasele a XI-a și a XII-a aceste discipline se studiază 10 respectiv 9 ore. În cazul celorlalte specializări se acordă mai puține ore acestei arii curriculare (4 ore săptămânal pe parcursul anilor de liceu).*

MATEMATICĂ-INFORMATICĂ

Această specializare asigură aprofundarea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor în domenii de mare actualitate în societatea contemporană. Posibilitățile de continuare a studiilor în acest domeniu sunt multiple la nivel postliceal sau universitar :matematică, informatică, medicină, învățământ tehnic, economic, militar etc.

Se pune accentul pe studiul disciplinelor din ariile curriculare «Matematică și științele naturii» (matematică, fizică, chimie, biologie) și «Tehnologii» (informatică-tehnologia informației). Astfel, se studiază pe parcursul celor patru ani de liceu 10-11 ore săptămânal în aria curriculară «Matematică și științele naturii» și între 2 și 3 ore săptămânal în aria curriculară «Tehnologii» (informatică-tehnologia informației).

ȘTIINȚE ALE NATURII

Această specializare pune accentul pe aprofundarea studiului disciplinelor din aria curriculară «Matematică și științele naturii» (matematică, fizică, chimie, biologie). Posibilitățile de continuare a studiilor în acest domeniu pot fi învățământ postliceal sau universitar: biologie, chimie, fizică, geologie, geografie, biotehnologie, medicină, agronomie etc.

Se studiază 10-11 ore săptămânal discipline din aria curriculară «Matematică și științele naturii», în special fizică, chimie, biologie. Se studiază mai puține ore de matematică și informatică decât la specializarea «matematică- informatică».

Profil artistic

Fișa 5

Specializări:

- arte vizuale
- arte plastice și decorative
- muzică
- teatru
- coregrafie

În învățământul de artă, școlarizarea pe domenii de specialitate se realizează încă din clasele primare. Probele de admitere cuprind testarea aptitudinilor specifice. Clasele se constituie pe ani de studiu, iar activitatea de specialitate se desfășoară pe clase, pe grupe sau individual.

Planul cadru pentru învățământul liceal prevede un număr mai mare de ore - 10-11 ore săptămânal - alocate disciplinelor incluse în aria curriculară „Arte” (educație artistică de specialitate, educație plastică, educație muzicală).

Certificatul de competență profesională se obține în funcție de specializări:
Arte vizuale - specializările: *arhitectură, arte ambientale și design* - tehnician în domeniul artistic

Arte plastice și decorative - tehnician pentru tehnici artistice

Muzică - corist, instrumentist, corepetitor

Teatru - instructor de teatru

Coregrafie - instructor coregraf, instructor dans sportiv, instructor animator

Profil sportiv

*Specializările din cadrul acestui profil pun accentul pe dobândirea cunoștințelor și a competențelor prin studiul disciplinelor din aria curriculară: „Educație fizică și sport”: *educație fizică, pregătire sportivă teoretică și pregătire sportivă practică*, pentru care sunt alocate 12 ore săptămânal, din care doar pentru disciplina pregătire sportivă practică sunt prevăzute 8 ore săptămânal.*

Certificatul de competență profesională: instructor sportiv.

Profil teologic

Specializări:

- teologic ortodox
- patrimoniu cultural
- teologic catolic, teologic unitarian, teologic reformat, teologic baptist, teologic pentecostal, teologic adventist, teologic musulman

Aceste specializări pun accentul pe dobândirea de cunoștințe și competențe din sfera teologică prin alocarea unui anumit număr mai mare de ore pentru studiul disciplinelor teologice și de specialitate, oferind suportul necesar continuării studiilor în acest domeniu.

Certificatul de competență profesională: preot cu studii medii, cântăreț bisericesc

Fișa 6

Profil pedagogic

Specializări:

- învățător-educator

*În cadrul acestei specializări, planul cadru pentru învățământul liceal prevede o pondere mai crescută de ore - 6 ore/săptămână - pentru disciplinele incluse în aria curriculară „Om și societate”, accentul fiind pus pe disciplinele **psihologie și pedagogie**.*

*De asemenea, pentru studiul disciplinelor din aria curriculară „Limbă și comunicare”: **limba și literatura română, limba modernă 1, limba modernă 2, comunicare didactică**, se alocă un număr de 9 ore/săptămână*

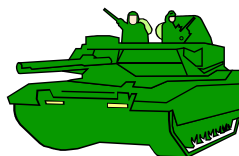
Certificatul de competență profesională: învățător-educator.

Profil militar

Specializări:

- științe sociale
- matematică-informatică

Aceste specializări cuprinse în profilul militar pot fi urmate doar în cadrul liceelor Ministerului Administrației și Internelor. Accentul se pune pe aprofundarea cunoștințelor și competențelor în domeniul militar. De aceea, planul cadru alocă un număr de ore special pentru ariile: „Pregătire militară și legislație”, „Educație fizică și sport”, pe lângă numărul de ore crescut alocat științelor sociale, matematicii și informaticii.

MECANICĂ

Persoana care lucrează în acest domeniu execută operații de montaj și asamblare a pieselor și mașinilor, confecționează piese de schimb, efectuează întreținerea și repararea lor (**lăcătuș mecanic**); execută și recondiționează piese pentru diferite aparate și instalații mecanice, prelucreează suprafețele interioare/ exterioare ale unor piese (**strungar**); prelucreează manual sau cu mașini prin găurire, tușare, lipire, piese turnate, forjate (**sculer**); sudează și decupează suprafețe metalice, assemblează piese, scule, utilaje (**sudor**); confecționează obiecte de artă prin prelucrarea materialului prețios, modelează, taie, pilește, lustruiește diverse materiale: piatră, sticlă, aur, sudează, topește, aliază metale (**bijutier**); repară motoare, sisteme de direcție și frânare la autovehicule, întreține, repară, înlocuiește piese defecte (**mecanic auto, mecanic agricol**).

ELECTROMECHANICĂ

Persoana care lucrează în acest domeniu întreține, reglează și repară aparate electrocasnice: frigider, cafetiere, aspiratoare, mașini de spălat, radiatoare (**electromecanic reparator obiecte de uz casnic**); execută reparații pentru remedierea defecțiunilor aparatelor radio, video, calculatoare, înlocuiește piesele defecte, stabilește contacte, reglează comenzile pentru îmbunătățirea calității (**electromecanic utilaje și instalații din cinematografe, TV, radio**).

ELECTRONICĂ AUTOMATIZĂRI

Persoana care lucrează în acest domeniu exploatează centrale telefonice, localizează defecțiuni și asigură remedierea lor (**electronist echipamente digitale**); se ocupă de întreținerea curentă a rețelei telefonice cu fir și a posturilor telefonice, remediază deranjamente și asigură întreținerea rețelei (**electromecanic rețele cabluri**).

ELECTRIC

Persoana care lucrează în acest domeniu montează, întreține și repară instalații și cabluri electrice, instalează și testează întrerupătoare, prize, rele, circuite (**electrician în construcții**); asigură montarea și demontarea părților mecanice și electrice, remontează piesele înlocuite, asigură funcționarea utilajelor, execută modificări (**electrician de întreținere și reparații în industria mică**); trasează instalații electrice, execută lucrări pentru fixare, susținere instalații electrice, montează elemente componente ale instalațiilor, efectuează operații de racordare electrică a diferitelor tipuri de consumatori (**electrician în instalații energetice**).

CHIMIE INDUSTRIALĂ

Persoana care lucrează în acest domeniu coordonează procesul de ardere a substanțelor chimice în cuptoare, asigurând alimentarea cu substanțe chimice, excesul de aer în funcție de compoziția, granulația și umiditatea cerută, în funcție de materiile prime utilizate, dirijează procesul tehnologic la cuptoare (**operator chimist**); preia, pregătește și prelucreează materiile prime conform rețetelor de fabricație, supraveghează procesul tehnologic și efectuează intervenții de reglare asupra instalațiilor (**preparator produse cosmetice de parfumerie**).

CONSTRUCȚII, INSTALAȚII ȘI LUCRĂRI PUBLICE

Persoana care lucrează în acest domeniu stabilește, conform proiectului cantitatea și calitatea materialelor necesare (tapet, adezivi, solvenți, ipsos etc.) pregătește și prelucrează suprafețele care vor fi tapetate (**tapetar**); verifică, pregătește aparatele, dispozitivele, trusa de chei, pregătește țevile, le selectează ca lungime și diametru, montează țevi (**instalator încălzire centrală și gaze**); execută lucrări de fixare și susținere a pieselor instalației de apă, montează, racordează instalația de apă și canal (**instalator apă, canal**); montează, repară și întreține căi ferate, înlocuirea traverselor, bucăților de șină uzate, reface terasamentul căii de rulare, consolidează liniile și terasamentele (**constructor căi ferate**); execută ziduri din pietre naturale și artificiale (prefabricate, beton) de forme și proveniență diferită legate cu mortar, aprovizionează locul de muncă cu materiale, scule și dispozitive necesare, execută mortarul, pereții, finisează fațadele, cioplește pietrele, verifică execuția de ansamblu (**zidar**); pregătește mortarul, verifică plăci, gresie, faianță, mozaic, montează materia primă, fixează plăcile, finisează pardoseli (**mozaicar-faianțar**).

INDUSTRIE TEXTILĂ ȘI PIELĂRIE

Persoana care lucrează în acest domeniu prelucrează pieile, tratează pieile cu materiale chimice, minerale, vegetale etc., prelucrează, stoarce, taie și întinde piei (**tăbăcar pielar**); realizează tipare, șabloane, alege materialele de bază (**confectioner produse textile**); confecționează încălțăminte din piele și înlocuitori prin prelucrări manuale sau mecanice, croiește și pregătește materia primă (**cizmar**); aprovizionează mașina cu materia primă necesară, încarcă și schimbă suveica, observă defectele pe țesătură și leagă firele rupte, schimbă sau taie țesătura în bucăți, curăță cu peria scama depusă pe mașină, curăță țesătura și urzeala de resturi de fire și scamă (**țesător**).

PRODUȚIE MEDIA

Persoana care lucrează în acest domeniu utilizează programe de procesare text-imagine (Office, Corel Draw etc), execută unor lucrări de proiectare asistate de calculator de complexitate medie utilizând softul specializat, întocmește și utilizează documentațiile tehnice ale proiectelor realizate, utilizează metode de diagnosticare soft a calculatorului.

FABRICAREA PRODUSELOR DIN LEMN

Persoana care lucrează în acest domeniu croiește și prelucrează, îndreaptă, rindeluieste, furniruieste, îmbină lemnul (**tâmplar**); prelucrează manual sau mecanizat materialul lemnos, măsoară, trasează, cioplește, dăltuieste, rindeluieste, găurește, bate cuie, îmbină lemnul (**dulgher**).

PROTECȚIA MEDIULUI

Persoana care lucrează în acest domeniu identifică și corelează factorii care influențează echilibrul ecologic, recoltează, conservă și transportă probele de apă, sol, aer în vederea efectuării analizelor, operează aparatele de laborator, calculează și interpretează rezultatele analizelor, realizează observații hidrologice și meteorologice pe teren și interpretează rezultatele.

AGRICULTURĂ

Persoana care lucrează în acest domeniu cultivă arbuști, bulbi, semințe, pregătește terenul cu îngrășăminte, plantează semințe, bulbi în sere și în grădini (**floricultor**); participă la pregătirea terenului în vederea plantării viței de vie, plantează vița de vie, efectuează lucrările de întreținere, tăierea și repararea sistemului de susținere, fertilizează terenul, se preocupă de combaterea bolilor și a dăunătorilor (**viticultor**); pregătește și administrează furajele pentru hrana animalelor, asigură necesarul de apă, verifică instalațiile de adăpat, asigură mici reparații ale adăposturilor, controlează starea de sănătate a animalelor, curăță boxele (**crescător, îngrijitor de animale domestice**); exploatează și întreține familiile de albine, execută lucrări de întreținere și reparare a utilajelor apicole, tratamente preventive pentru diverse boli ale albinelor și extrage produse apicole (miere, ceară, propolis etc.) (**apicultor**); pregătește solul în pepiniere, realizează împăduriri, curăță terenuri, combate bolile și dăunătorii arborilor, scoate și plantează puieți (**arboricultor**).

INDUSTRIE ALIMENTARĂ

Persoana care lucrează în acest domeniu recepționează materia primă, prepară și prelucrează aluatul (frământat, divizat, modelat, dospit), coace, răcește, depozitează și expediază produsele (**brutar**); filtrează, pasteurizează laptele, dozează fermenții lactici, degresează laptele, întreține brânzeturile, ambalează, îmbuteliază laptele și produsele din lapte (**preparator produse lactate**); transformă materia primă în produse ca drajeuri, ciocolată, bomboane (**operator la prepararea produselor zaharoase**); conduce și supraveghează mașinile de măcinat cereale, verifică calitatea cerealelor, asigură depozitarea făinurilor și a tărâței (**morar**); pregătește materia primă și materiile auxiliare, prepară saramura necesară conservării și maturării cărnii, supraveghează malaxarea cărnii și injectarea semifabricatelor cu saramură, prepară sosul condimentat pentru fabricarea specialităților, pregătește adaosuri de natură vegetală (făină, soia), execută umplerea membranelor (crenvurști, cârnați), porționează, introduce semipreparatele în forme sau prese, fasonează, leagă semipreparatele pentru specialități, supraveghează fierberea și afumarea produselor, execută etichetarea produselor (**operator la fabricarea mezelurilor**).

TURISM ȘI ALIMENTAȚIE

Persoana care lucrează în acest domeniu prepară în laborator produse de patiserie, sortează, curăță materia primă, modelează și coace produsele, umple și formează produse de patiserie (**patiser**); aprovizionează cu băuturi, prepară, servește băuturi în localuri de alimentație publică (**barman**); efectuează și întreține curățenia camerelor, a holurilor și a dependințelor din hotel, distribuie presa și poșta la fiecare cameră, igienizează zilnic baia din fiecare cameră, schimbă vesela, lenjeria de pat din camere după plecarea oaspeților, culege, la cerere, lenjeria personală a clienților pe care o spală și o calcă (**cameristă**).

COMERȚ

Persoana care lucrează în acest domeniu primește clienții sau vizitatorii, le identifică cerințele și le face legătura cu cei care le rezolvă problemele, lucrează în serviciile publice: hoteluri, spitale, cabinete medicale, bănci, firme de avocați, agenții de turism etc., răspunde la apelul telefonic al clientului, face rezervări, repartizări, înregistrări și încasări de plată pentru clienți, ține evidența dosarelor clienților, introduce în computer date despre clienți și efectuează situații statistice privind clienții, acordă informații clienților privind natura serviciilor oferite, distribuie broșuri, pliante și alte materiale informative și publicitare pentru clienți (**recepționer**); expune mărfurile într-o manieră estetică și ușor de vândut, afișează prețurile în mod vizibil, asigură igiena locului de muncă, a produselor, prezintă marfa clienților (calitativ, funcțional, utilitatea și prețul articolelor), întocmește formele de vânzare pentru achitarea la casă sau încasează banii asigură ambalarea produselor, eliberează marfa (**vânzător**).

ECONOMIE

Persoana care lucrează în acest domeniu efectuează lucrări contabile de complexitate medie, verifică exactitatea datelor înscrise în documentele contabile și corectitudinea executării operațiilor financiare, utilizează tehnici de marketing în activitatea comercială, negociază și argumentează vânzarea produselor / serviciilor, utilizarea mijloace informatice în realizarea activităților financiare și comerciale.

ESTETICA ȘI IGIENA CORPULUI OMENESC

Persoana care lucrează în acest domeniu desfășoară activități de îngrijire și aranjare estetică a părului (**coafor, frizer**); îngrijește unghiile și tegumentele mâinilor și picioarelor, utilizând tehnici, instrumente și produse cosmetice corespunzătoare pentru întreținerea și ameliorarea aspectului acestora (**manichiurist**).

OBIECTIVE:

- identificarea pașilor în luarea unei decizii raționale
- antrenarea abilităților de luare a deciziei în funcție de mai multe criterii

MATERIALE NECESARE: fișe**DURATA:** 1 - 2 ore**ACTIVITATEA 1****ETAPELE DECIZIEI**

Prezentați elevilor schema procesului decizional (fișa 1) și explicați succint fiecare etapă. Împreună cu elevii încercați să găsiți exemple pentru fiecare etapă a procesului de decizie. Încurajați elevii să dea exemple de decizii pe care le-au luat deja și de decizii care urmează să fie luate.

Împărțiți elevii în două echipe. Una va analiza procesul decizional prin prisma unei decizii pe care au luat-o deja, iar cealaltă va analiza o decizie pe care urmează să o ia. Cereți elevilor să genereze cât mai multe elemente definitorii, răspunzând la întrebările specifice fiecărei etape a procesului decizional. Dați posibilitatea elevilor să prezinte concluziile în fața clasei.

ACTIVITATEA 2**EVALUAREA ALTERNATIVELOR**

Discutați cu elevii despre factorii (interese, abilități, stil de viață, nivel de educație etc.) care pot fi luați în considerare atunci când doresc să identifice

avantajele și dezavantajele unei alternative de decizie. Accentuați luarea în considerare a opiniilor personale importante legate de alternativele posibile.

Discutați, pe baza etapelor procesului decizional, ce rol are evaluarea alternativelor în luarea unei decizii. Alegeți împreună cu elevii o situație de decizie legată de orientarea școlară, (alegerea unui liceu, a unui profil, a unei meserii etc.). Cereți elevilor să identifice aproximativ 3 alternative posibile spre care doresc să se îndrepte.

Împărțiți elevilor fișele de lucru (fișa 2) și cereți să analizeze individual opțiunile alese de către ei anterior. Instruiți elevii să analizeze alternativa prin prisma factorilor care apar în fișa de lucru, dar că pot adăuga sau elimina factori după cum consideră că este nevoie.

Puteți împărți elevii în 3 grupe, fiecare să lucreze, individual, pe: alegerea liceului (gr.1), alegerea profilului (gr.2), respectiv alegerea unei meserii (gr.3). Cereți elevilor să prezinte în fața clasei concluziile analizelor.

Schema etapelor deciziei

1. Definirea deciziei. Identificarea alternativelor

- ✓ Despre ce fel de decizie este vorba?
- ✓ De ce am ales această decizie?
- ✓ Ce a facilitat luarea acestei decizii?
- ✓ Ce alternative posibile am identificat?

2. Explorarea și evaluarea alternativelor existente.

- ✓ Care sunt abilitățile, aptitudinile, interesele și atitudinile mele care sunt importante pentru această decizie?
- ✓ Ce informații am despre această alternativă de carieră?
- ✓ Care sunt persoanele sau situațiile a căror părere o ascult /care mă influențează în legătură cu această decizie?

3. Planul de carieră

- ✓ Cum mă gândesc să pun în aplicare decizia?
- ✓ Ce scopuri îmi stabilesc?

4. Implementarea deciziei

[pentru grupa care a luat deja decizia]

- ✓ Cum a funcționat punerea în practică a planului?
- ✓ Au apărut dificultăți?

5. Reevaluarea deciziei

[pentru grupa care a luat deja decizia]

- ✓ Am avut destule informații despre alternativele pe care le-am identificat?
Am evaluat bine aceste informații?
- ✓ Am ales alternativa potrivită?
- ✓ A fost bine stabilit planul meu?
- ✓ A mers totul bine când am pus planul în practică?
- ✓ Ce aş putea optimiza pe viitor?

Cum evaluez alternativele?

Criterii de evaluare a opțiunilor de carieră	OPȚIUNEA 1	OPȚIUNEA 2	OPȚIUNEA 3
Caracteristici ale mele			
Valorile mele			
Interesele mele			
Abilitățile, aptitudinile mele			
Stilul de viață dorit			
Nivelul educațional pe care doresc să-l ating			
Alte aspecte			
Dezavantaje posibile			
<u>TOTAL</u>			

Pentru fiecare criteriu din prima coloană se notează cu " + " în dreptul opțiunii care satisface criteriul, iar la rubrica „dezavantaje” se notează” cu “ - ” . La sfârșit se realizează totalul pe fiecare opțiune scăzând, dacă este cazul, punctele apărute la „dezavantaje”, astfel încât să reiasă care din opțiunile luate în calcul satisfac mai multe din criteriile importante pentru elev.